

Enquesta sobre el català

Equip d'Orientació del M.E.C.:
JOAN MARTORELL TROBAT
GABRIEL JANER MANILA
GASPAR NICOLAU CRESPI

A través d'una enquesta aplicada als alumnes de 8.è d'E.G.B. d'algunes escoles de Ciutat de Mallorca —del centre i dels suburbis— ens hem proposat:

1.—Conèixer la realitat socio-lingüística d'una mostra d'alumnes de centres estatals i, sobretot, localitzats en gran part a zones d'una forta confluència immigratòria.

2.—Conèixer la llengua parlada amb els pares, els amics i a l'escola. També, si aquesta els ha mostrat d'alguna manera el català com a mitjà de integració a la realitat cultural de Mallorca. Quines són les esperances i les aspiracions dels alumnes i, sobretot, el paper que pot jugar-hi l'escola.

3.—A partir d'aquests coneixements investigar camins d'orientació, amb la finalitat de que l'escola compleixi aquesta tasca.

DESCRIPCIÓ DE LA MOSTRA

ESCOLES CONSULTADES	Alumnes Total	%	sexe	
			M	F
Miquel Porcel	48	8,87%	25	23
Gabriel Alzamora	110	20,33%	51	59
Eugeni López	117	21,63%	62	55
Jafuda Cresques	71	13,12%	40	31
Verge de Lluc	44	8,13%	22	22
Jaume I	64	11,83%	35	29
Anselm Turmeda	51	9,43%	27	24
Santa Isabel	36	6,65%	18	18
TOTAL	541	100 %	280	261

TOTALS D'ALUMNES DE LA MOSTRA

a) Fills pares mallorquins	124	22'92%
b) Fills pares no mallorquins	302	55'82%
c) Fills pare mallorquí, mare no mallorquina	56	10'35%
d) Fills mare mallorquina, pare no mallorquí	59	10'91%

DETERMINACIÓ ESPECÍFICA DE LA POBLACIÓ

	NOMS DELS CENTRES								TOTALS	
	Miquel Porcel	Gabriel Alzamora	Eugenio Lopez	Jafuda Cresques	Verge de Lluch	Jaume I	Anselm Turmeda	Sta Isabel	Nº	%
Nº TOTAL D'ALUMNES	48	110	117	71	44	64	51	36		
A-Nascuts a Mallorca	29	71	86	57	39	24	20	21	347	64'14%
a) Fills pares mallorquins	5	25	38	22	7	11	5	9	122	35'16%
b) Fills pares no mallorquins	20	21	19	18	17	7	11	10	123	35'45%
c) Fills pare mallorquí, mare no	1	11	17	9	8	4	1	1	52	14'99%
d) Fills mare mallorquina, pare no	3	14	12	8	7	2	3	1	50	14'41%
B-Mes de 5 anys que són a Mallorca	16	32	21	12	5	29	24	11	150	27'73%
a) Fills pares mallorquins	0	0	1	0	0	0	0	0	1	0'67%
b) Fills pares no mallorquins	15	28	15	12	5	29	24	11	139	92'67%
c) Fills pare mallorquí, mare no	0	2	2	0	0	0	0	0	4	2'67%
d) Fills mare mallorquina, pare no	1	2	3	0	0	0	0	0	6	4'00%
C-Menys de 5 anys que són a Mallorca	3	7	10	2	0	11	7	4	44	8'13%
a) Fills pares mallorquins	0	0	1	0	0	0	0	0	1	2'21%
b) Fills pares no mallorquins	3	6	8	2	0	11	7	3	40	90'91%
c) Fills pare mallorquí, mare no	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
d) Fills mare mallorquina, pare no	0	1	1	0	0	0	0	1	3	6'82%

d) Una gran majoria de fills de pares mallorquins desitja que l'aprenentatge de la llengua catalana a l'escola els serveixi com element co-neixedor i d'integració en la cultura de la seva terra. I més encara, aquells que reclamen un ensenyament en català.

2.—Tant els fills de pares mallorquins com els que no ho són, llegeixen quasi exclusivament en castellà. Això vol dir que:

a) Desconeixen l'existència de la literatura catalana.

b) Molt poc ha fet l'escola amb la finalitat de fomentar el descobriment de la llengua i de la literatura catalana. Es comprova que la gran majoria dels pocs que han après a llegir-lo i a escriure'l, ho han fet fora de l'escola.

c) Ens sembla necessari i urgent que l'escola planifiqui els seus currículums a partir de la realitat més pròxima.

d) Ens sembla urgent la realització d'estudis de la realitat socio-econòmica i cultural de l'entorn de cada escola.

e) Es una tasca de l'escola participar en la integració dels alumnes a la realitat cultural d'on està situada, tot possibilitant el desenvolupament creatiu d'aquesta mateixa realitat.

f) Ens sembla necessària l'actualització i l'orientació del professorat en aquest sentit.

3.—Observam, també, que molts d'al.lots, sobretots els fills de pares no mallorquins, cerquen a l'escola camins d'integració cap a la realitat socio-cultural de Mallorca, i els cerquen, precisament a través de la llengua catalana, que esperen que l'escola els ho ensenyi; però no ho troben.

gració —encara que ells siguin mallorquins—. Els fills de pares no mallorquins arriben al 55,82 %, més el 21,26 % de fills de pares que un o altre no va néixer a Mallorca. Només el 22,92 % dels que acudeixen a l'escola estatal —de 8è curs d'E. G. B.— són fills de pares mallorquins, això ens faria aventurar l'hipòtesi de que l'escola opera per classes socials.

II.—REFERIDES A L'ANALISI DE L'ENQUESTA

1.—Hem observat que quasi tots els fills de pares mallorquins parlen català a casa seva; no obstant amb els amics de l'escola, més de la mitat parlen en castellà. Això es degut, sobretot, a que la majoria de les escoles estatals tenen uns alumnes que procedeixen de famílies immigrants, amb una realitat lingüística distinta. La majoria d'aquestes famílies immigrants viuen a redutes urbans, acotats especialment per a elles, i d'això en deriven les següents conseqüències:

a) Continuen conservant, majoritàriament, la seva llengua d'origen.

b) Els seus fills, nascuts a Mallorca, segueixen parlant la llengua dels seus pares.

c) Per als fills de pares mallorquins que acudeixen a aquestes escoles s'aguditza la situació de diglòsia, per quant la llengua dominant és el castellà, que és per a ells una llengua estranya. Aquest fet és especialment preocupant en els nivells de preescolar per a aquells alumnes que es veuen obligats a començar la seva relació amb l'escola i els seus aprenentatges en una llengua que no és la seva pròpia.

CONCLUSIONS

I.—REFERIDES A L'ANALISI DE LA MOSTRA

1.—Ens sembla que el procés d'immigració està gairebé parat, donat que els alumnes de 8è d'E.G.B., que duen menys de cinc anys a Mallorca només alcancen el 8,13 % de la mostra.

2.—En aquest sentit, cal observar que les escoles de Miquel Porcel de Son Cladera i Verge de Lluc d'Es Vivero situades a zones on la contingència d'immigrants és nombrosa, només arriben a 0,55 % i a 0 % respectivament.

3.—Per altra banda, si observam l'apartat B, referit al número d'alumnes que fa més de cinc anys que són a Mallorca, veurem que arriba al 27,73 % i això ens reafirma la conclusió a la qual ens referim en un començament.

4.—I el nombre d'alumnes nascuts a Mallorca —mallorquins— arriba al 64,14 %, que confirma, una vegada més, el sentit regressiu de la immigració. Sobretot, si observam que els fills de pares no mallorquins ascendeixen al 55,82 % del total de la mostra i més encara si hi afegim el 10,35 % i el 10,91 % de fills de pares que un o altre no va néixer a Mallorca.

5.—Observada la mostra, podríem referir-nos, també, al fet de que a les escoles estatals a les quals hem realitzat el nostre treball hi acudeix un tant per cent molt nombrós d'alumnes l'origen dels quals és l'inmi-

*Ara és l'hora d'aprendre bé
d'escriure en la nostra llengua.*

Estudiau-la metòdicament en els llibres de

FRANCESC DE B. MOLL:

La llengua de las Baleares, 1 (grau elemental)

La llengua de las Baleares, 2 (grau mitjà)

Gramàtica Catalana (per a universitaris)

Diccionari Català-Valencià-Balear (10 volums)

Diccionari Castellà-Català

NOVETAT: Diccionari Català-Castellà

Demaneu-los a qualsevol llibreria

Distribució: LLIBRES MALLORCA. Fortuny, 3. Palma

RESPOSTES A LES QUESTIONS DE L'ENQUESTA

QÜESTIONS DEMANADES	GRUP A: Alumnes nascuts a Mca						GRUP B: Alumnes que fa més de 5 anys que són a Mca						
	subgrup						subgrup						
	a	b	c	d	total	%	a	b	c	d	total		
1.-Llengua parlada amb pares:	Catala	112	3	16	16	147	42.4%	-	1	3	-	4	2.61%
	Castella	6	118	33	26	184	53.0%	1	138	1	6	146	30.67%
	Ambdúes	4	2	3	8	17	4.9%	-	-	-	-	-	-
2.-Llengua parlada amb amics:	Catala	40	1	9	10	60	17.3%	-	-	-	-	-	-
	Castella	59	118	37	34	248	35.7%	1	138	4	6	149	99.33%
	Ambdúes	23	4	6	6	39	11.2%	-	-	-	-	-	-
3.-Llengua en que llegeix normalment llibres	Catala	1	0	2	-	3	0.9%	-	-	-	-	-	-
	Castella	102	116	46	43	307	88.5%	1	138	4	6	149	99.33%
	Ambdúes	19	7	4	7	37	10.7%	-	1	-	-	1	0.67%
4.-Llengua més facil per comptar de l'al	Catala	69	2	6	8	85	24.5%	-	-	-	-	-	-
	Castella	33	120	41	34	228	65.7%	1	139	4	4	148	98.67%
	Ambdúes	20	1	5	8	34	9.8%	-	-	-	2	2	1.33%
5.-¿Enten llengua de Mallorca?	Bé	105	29	37	42	213	61.4%	-	28	3	5	36	24.00%
	Regular	15	88	15	8	126	36.3%	1	95	1	-	97	64.67%
	Malament	2	6	-	-	8	2.3%	-	16	-	1	17	11.33%
6.-¿Parla llengua de Mallorca?	Bé	100	7	17	24	148	42.7%	-	6	2	2	10	6.67%
	Regular	20	63	27	26	136	39.2%	1	76	2	1	79	52.67%
	Malmanet	2	53	8	-	63	18.2%	1	57	-	3	61	40.67%
7.-¿Llegeix llengua de Mallorca?	Bé	21	4	7	10	42	12.1%	-	1	-	1	2	1.33%
	Regular	84	31	39	12	166	47.8%	-	42	1	-	43	28.67%
	Malament	17	88	6	28	139	40.1%	1	96	3	5	105	70.00%
8.-¿On n'ha apres?	Casa	97	13	33	7	150	43.2%	-	6	-	-	6	4.00%
	Escola	6	9	6	5	26	7.5%	-	10	1	1	12	8.00%
	amics	2	13	7	-	22	6.3%	1	26	1	-	28	18.67%
9.-¿Escrius la llengua de Mallorca?	Bé	3	0	2	2	7	2.0%	-	-	-	1	1	0.67%
	Regular	45	9	12	-	66	19.0%	-	16	1	-	17	11.33%
	Malament	74	114	38	-	226	65.1%	1	123	3	5	132	88.00%
10.-¿On n'ha apres?	casa	35	2	9	-	46	13.3%	-	3	-	-	3	2.00%
	escola	10	7	4	2	23	6.6%	-	5	-	1	6	4.00%
	amics	3	0	1	-	4	1.2%	-	8	1	-	9	5.80%
11.-llibres llegits en catala:	0	48	115	34	44	241	69.5%	1	132	4	6	143	95.00%
	1	14	2	1	2	19	5.5%	-	2	-	-	2	1.33%
	2	21	2	7	3	33	9.5%	-	2	-	-	2	1.33%
	de 3 a 5	37	3	1	1	42	12.1%	-	3	-	-	3	2.00%
	Més de 5	2	1	9	-	12	3.5%	-	-	-	-	-	-
12.-Títols que recorden.	Rondalles	74	4	14	5	97	28.0%	-	4	1	-	5	3.30%
	Càvall fort	11	2	4	1	18	5.2%	-	1	-	-	1	0.67%
	Ant. Poesia J.A.	2	2	-	1	5	1.4%	-	-	-	-	-	-
	Ha. de Mallorca	2	-	2	-	4	1.2%	-	-	-	-	-	-
13.-t'agradaria que a l'escola hi hagues classes de catala?	SI	108	97	43	47	295	85.0%	1	110	2	3	116	77.30%
	NO	14	26	9	3	52	15.0%	-	29	2	3	34	22.70%
14.-t'agradaria que les explicacions dels prof. fossin en catala?	SI	75	20	17	37	149	42.9%	-	17	1	-	18	12.00%
	NO	47	103	35	13	198	57.1%	1	122	3	6	132	88.00%
15.-Es més facil trobar feina, si parlas la llengua de Mallorca?	SI	28	30	11	18	87	25.1%	-	16	-	1	17	11.30%
	NO	12	10	2	17	41	11.8%	-	10	-	-	10	6.67%
	Es igual	82	83	39	15	219	63.1%	1	113	4	5	123	82.00%
16.-Quina llengua és la que es parla a Mallorca?	Catalá	118	116	48	49	331	95.4%	1	126	4	6	137	91.30%
	Castellá	-	3	-	1	4	1.2%	-	3	-	-	3	2.00%
	No es parla cap llengua	4	4	4	-	12	3.5%	-	9	-	-	9	6.00%

**El nostro Sindicat serà més fort
i gros si TU t'hi aflies**

Es Pil-larí

per a PISSARRA

GRUP C: Alumnes que fa menys de 5 anys que son a l'Escola.			
subgrup			
a	b	d	total
1	-	1	2 - 4'5%
-	40	2	42 - 95'0%
-	-	-	-
1	1	1	3 - 6'8%
-	38	2	40 - 90'9%
-	1	-	1 - 2'3%
-	-	-	-
1	39	2	42 - 95'5%
-	1	1	2 - 4'5%
-	-	-	-
1	-	1	2 - 4'5%
-	40	2	42 - 95'5%
-	-	-	-
1	2	2	5 - 11'4%
-	25	1	26 - 59'1%
-	13	-	13 - 29'5%
1	1	1	3 - 6'8%
-	7	2	9 - 20'5%
-	32	-	32 - 72'1%
-	1	1	2 - 4'5%
1	7	-	8 - 18'2%
-	32	2	34 - 77'3%
1	-	-	1 - 2'3%
-	2	1	3 - 6'8%
-	6	-	6 - 13'6%
-	-	1	1 - 2'3%
1	3	-	4 - 9'1%
-	37	2	39 - 88'6%
1	-	-	1 - 2'3%
-	3	1	4 - 9'1%
-	-	-	-
-	39	2	41 - 92'2%
-	1	-	1 - 2'3%
1	-	-	1 - 2'3%
-	-	1	1 - 2'3%
-	-	-	-
-	1	1	2 - 4'5%
-	-	1	1 - 2'3%
-	-	-	-
-	-	-	-
1	29	2	32 - 72'0%
-	11	1	12 - 27'3%
-	-	-	-
1	8	2	11 - 25'0%
-	32	1	33 - 75'0%
-	-	-	-
-	14	1	15 - 34'1%
1	3	-	4 - 9'1%
-	23	2	25 - 56'8%
-	-	-	-
1	38	3	42 - 95'5%
-	-	-	-
-	2	-	2 - 4'5%

Sant Francesc, es Pitlarí, Son Sunyer... (o un dels altres noms que se li dona) és un típic fruit del turisme, un lloc oblidat. La persona que hi arriba per primera vegada se'n pot dur l'equivocada impressió de que és un centre rural, impressió que no perd sinó al cap i a la fi de conviure amb la seva gent, gent que és fruit d'una barreja de costums i de cultures que es troben a mig camí del seu lloc de naixença i de Mallorca, que és com dir que no estan ni a un lloc ni a un altre. Aquest lloc, aquest barri de Ciutat (sic) per mancar-hi hi manca la seva pròpia entitat, a més de no tenir metge, comunicació, farmàcia, aigua... ni escola.

Possiblement sigui el tema de l'escola el més agreujant dels que té aquest lloc oblidat. En primer lloc haurien de tenir en compte de que es troba entre dos pols d'atracció molt forts, dos col·legis privats: La Porciúncula i «La Academia Pericial Lladó». Ambdues suposaven una sangria permanent per a l'Escola Nacional, que per més INRI té el nom de EEUU. A partir d'aquest moment i per parlar de l'escola nacional ens hem de moure dins una descripció kafkiana, descripció i història que farem per enèsima vegada.

Fou una escola prefabricada montada fa 10 anys a la Península i després de quatre d'es-

tar montada a Son Banya, s'en-derrocà pel sistema de tractor. Fou llavors quan es recordaren que no n'hi havia al Pitlarí i es va montar a un solar, que no era de l'Ajuntament. Com es pot suposar en 5 anys d'estar montada no es va fer una sola obra de conservació per la qual cosa i en el curs 1977-78 i després de tots els informes negatius que us pueguen imaginar i del perill immediat el claustre decidí tancar l'escola després de les vacances de Pasqua... als dos mesos s'havia esbucat.

Com a mida «provisional» es va xapar el centre (que és de 4 unitats) duent la segona etapa als soterranis de La Porciúncula i la primera a dues aules darrera l'església. Els pares i els mestres continuaren la lluita per aconseguir un nou centre. Aquesta solució ha durat un curs i mig, i a la fi d'aquest ens hem trobat amb la sorpresa de que es vol traslladar a l'escola de S'Aranjassa, a la qual cosa els pares es neguen. A tot això s'hi afegeix el fet de que la Porciúncula obrí primera etapa i mixta... sangria de cap allà. En resum i per acabar el panorama. Una escola que en quatre anys ha doblat la matrícula es veu condemnada a desaparèixer. Els nins fugiran de cap a l'escola privada farts de promeses i d'esperar i no es podrà construir el nou centre per manca de matrícula... protecció de l'escola nacional?...

